

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

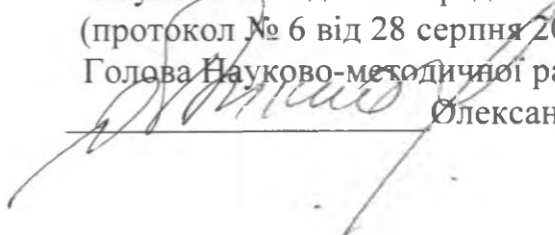
ФАКУЛЬТЕТ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 073 Менеджмент

спеціалізація/освітньо-професійна програма: Менеджмент у спортивній діяльності

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 7

мова навчання: українська

РОЗРОБНИКИ:

Олексин Ігор Ярославович, кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, ioleksyn@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін (засідання кафедри 26 серпня 2024 р., протокол № 10)

Завідувач кафедри _____ Василь КОЗЬМА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу _____ Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу
забезпечення якості вищої освіти _____ Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів зі змістом світового та вітчизняного історико-філософського процесу, широким спектром методологічних підходів і теоретичних систем філософії як сфери духовної творчості, розширення знання про сучасні її форми та нові підходи до вирішення найважливіших проблем сьогодення, творче осмислення досягнень світової філософської культури.

Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: філософія стародавнього Сходу, філософія епохи Еллінізму, Середньовічна філософія; Філософія Відродження, Нового часу та Просвітництва, німецька класична філософія, сучасна філософія, українська філософія, проблеми буття та свідомості, гносеологія, соціальна філософія. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. Discipline is aimed at the acquaintance of students with the content of world and domestic historical and philosophical process, a wide range of methodological approaches and theoretical systems of philosophy as areas of spiritual creativity, expanding knowledge about its current forms and new approaches to solving the most important problems of our time, creative reflection on the achievements of world philosophical culture.

The volume of discipline is three ECTS credits. The main topics are the philosophy of the ancient East, the philosophy of the Hellenistic era, the medieval philosophy; Philosophy of the Renaissance, New Age and Enlightenment, German classical philosophy, modern philosophy, Ukrainian philosophy, problems of being and consciousness, epistemology, social philosophy. The final assessment is based on the results of the current control and examination.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з основними досягненнями світової та вітчизняної філософської думки, розкрити сутність основних понять філософії, їх еволюцію та значення в процесі формування основних світоглядних засад особистості.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент у спортивній діяльності» відповідно до освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Менеджмент

Шифр	Компетентності
Інтегральна компетентність	
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
ЗК10	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК11	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК13	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Фахові компетентності спеціальності	
ФК6	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
ФК14	Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
ФК15	Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	2	0	34	0	54	90
Заочна	2	0	10	0	78	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: є успішне опанування програми з історії України для учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання/повторний курс			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Предмет та функції філософії	8	2	2	4	8	2	—	6
Тема 2. Філософія стародавнього Сходу	6	—	2	4	6	—	—	6
Тема 3. Філософія стародавньої Греції	10	—	4	6	10	—	2	8
Тема 4. Філософія Еллінізму	6	—	2	4	6	—	—	6
Тема 5. Філософія середньовіччя	8	—	2	6	8	—	2	6
Тема 6. Філософія Відродження, Нового часу та Просвітництва	10	—	6	4	10	—	—	10
Тема 7. Німецька класична філософія і марксизм	8	—	2	6	8	—	2	6
Тема 8. Сучасна філософія	8	—	4	4	8	—	—	8
Тема 9. Українська філософія	8	—	4	4	8	—	2	6

Тема 10. Проблеми буття та свідомості	6	–	2	4	6	–	–	6
Тема 11. Гносеологія	6	–	2	4	6	–	–	6
Тема 12. Соціальна філософія	6	–	2	4	6	–	2	4
Всього годин:	90	2	34	54	90	2	10	78

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Предмет та функції філософії.

Походження терміну «філософія». Предмет і функції філософії. Світоглядна функція філософії. Світогляд, його структура і функції. Міждисциплінарні зв'язки. Типи світогляду. Філософія і наука. Філософія і релігія. Філософія і мистецтво. Філософські проблеми і дисципліни. Специфічність філософського знання. Філософська методологія.

Тема 2. Філософія стародавнього світу.

Східна та західна філософія, особливості їх становлення та історичного розвитку. Веди як ідейна основа філософії стародавньої Індії. Основні школи філософії стародавньої Індії та їх історичне й сучасне значення. Конфуціанство та даосизм як джерела філософії стародавнього Китаю.

Тема 3. Філософія стародавньої Греції.

Особливості виникнення філософії стародавньої Греції. Афінська демократія. Основні віхи розвитку стародавньої філософії: натурфілософія, софісти, філософські та етичні ідеї Сократа, найвищі досягнення античності – праці Платона й Аристотеля. Об'єктивний ідеалізм Платона, його вчення про буття, пізнання, етику та державу. Філософська спадщина Аристотеля. Логіка Аристотеля. Філософія олімпійського руху.

Тема 4. Філософія епохи Еллінізму.

Історичні передумови виникнення філософії Еллінізму. Стоїцизм: філософські погляди Сенеки, філософія Епікура, філософія марка Аврелія. Епікуреїзм: праці Епікура та епікуреїзм у стародавньому Римі. Скептицизм та неоплатонізм.

Тема 5. Середньовічна філософія.

Схоластика в Середні віки. Теоцентризм середньовічної філософії. Формування християнської догматики. Аврелій Августин. Філософсько-теологічний

аристотелізм. Альберт Великий і Фома Аквінський. Західноєвропейська філософія епохи Відродження (XV-XVI ст.). Філософія Ренесансу. Епоха, культура, філософія. Гуманізм в Італії. Початок італійського гуманізму (Дайте Аліг'єрі, Франческо Петрарка). Платонізм Ренесансу (Марелліо Фічіно, Пікко делла Мірандола). Аристотелізм Ренесансу (П'єтро Помпонацці). М. Кузанський про людину. Вплив на світогляд вчень М. Коперніка, Дж. Бруно і Г. Галілея. Натурфілософія Ренесансу і нове природознавство. Філософія природи (Микола Кузанський, Бернардіно Телезіо, Джордано Бруно). Соціальні теорії. Ідеологія централізованої держави (Ніколо Макіавеллі, Жан Боден). Теорія природного права. Попередники утопічного соціалізму (Томас Мор, Томазо Кампанелла).

Тема 6. Філософія Відродження, Нового часу та Просвітництва.

Західноєвропейська філософія Нового часу (XVII-XVIII ст.). Особливості епохи Нового часу. Проблема методу пізнання. Емпіризм Ф. Бекона і раціоналізм Р. Декарта. Вчення про субстанцію Б. Спінози. Монадологія В. Лейбніца. Філософія Просвітництва. Вольтер, Руссо, Дідро, Гольбах. Німецька класична філософія. «Коперніанський переворот» І. Канта. Протиріччя в його філософії. Агностицизм, раціоналізм і дуалізм. Гегель, його філософська система і метод. Протиріччя між ними.

Тема 7. Німецька класична філософія і марксизм.

Класична німецька філософія. Особливе місце німецької класичної філософії у загальному розвитку західноєвропейської філософії. Основні представники німецької класичної філософії. Творчість І. Канта: критика чистого розуму; критика практичного розуму. Філософія Гегеля: концепція розвитку абсолютної ідеї; закони діалектики; філософія історії. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Марксизм, його представники та місце в історії філософії і науки.

Тема 8. Сучасна філософія.

Західна філософія XX століття. Некласична філософія XX ст.: основні напрямки та їх особливості. Критика західної цивілізації, сцієнтизм та антисцієнтизм, проблеми ірраціонального та несвідомого. Філософська антропологія, релігійна філософія XX ст. Позитивізм. Філософія екзистенціалізму. Ніцше, Фрейд, Камю, Хайдеггер, Сартр. Герменевтика та феноменологія. Філософія постмодернізму.

Тема 9. Українська філософія.

Міфологічні уявлення східних слов'ян в дохристиянський та язичеський період. «Хрещення Русі» як світоглядна революція. Вплив візантійської і західноєвропейської культури на становлення киеворуської культури. Світоглядні ідеї Іларіона, Нестора, В. Мономаха, К. Туровського, Я. Мудрого. Філософська думка в Україні в XVI-XVIII ст. Діалог православної догматики та католицької схоластики. Полемісти (Г. Смотрицький, І. Вишенський, С. Зизаній та ін.). Києво-Могилянська академія – центр філософської думки в Україні у XVII-XVIII ст.

Філософія Г. С. Сковороди. Концепція національної еліти в історіософії В. Липинського, Д. Чижевського про чинники формування української духовності. Соціально-філософські погляди становлення української незалежної держави (М. Грушевський, В. Виниченко). Вплив тоталітарної системи на філософію в Росії і Україні. Філософське відродження в незалежній Україні.

Тема 10. Проблеми буття та свідомості.

Виникнення філософської проблеми буття. Категорія буття. Її сенс і специфіка. Проблема буття у XX ст. Індивідуальне і суспільне буття людини. Особистість як соціокультурна форма індивідуального буття. Людське буття як «співбуття». Проблема визначеності «Я» та «інші». Індивідуально-особистісне і Соціально-спільнотнісне. Проблема відношення «людина – світ». Філософський сенс категорії буття. Простір і час як форми існування Світу. Еволюція уявлень про простір і час. Статичність, динамічність, Циклічність, лінійність та спрямованість часу. Безконечність простору і часу. Соціальний простір і час.

Тема 11. Гносеологія.

Пізнання як предмет філософського аналізу. Історія філософських підходів до пізнання світу. Форми і методи наукового пізнання. Проблема істини у пізнанні. Види істини. Синергетика.

Тема 12. Соціальна філософія.

Поняття соціального в філософії. Історія розвитку філософських уявлень про суспільство. Соціум. Суб'єкти суспільного розвитку. Особистість та суспільство у рамках філософського аналізу. Духовне життя суспільства. Культура та суспільна свідомість. Формування суспільних цінностей.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання /повторний курс
Тема 1. Предмет та функції філософії.	1. Предмет та функції філософії.	2	—
Тема 2. Філософія стародавнього Сходу	2. Філософія стародавнього Сходу	2	—
Тема 3. Філософія стародавньої Греції	3. Філософія стародавньої Греції (частина 1)	2	2
	4. Філософія стародавньої Греції (частина 2)	2	
Тема 4. Філософія Еллінізму	5. Філософія Еллінізму	2	
Тема 5. Філософія середньовіччя	6. Філософія середньовіччя	2	2
Тема 6. Філософія Відродження, Нового часу та Просвітництва	7. Філософія Відродження	2	—
	8. Філософія Нового часу	2	
	9. Філософія Просвітництва	2	
Тема 7. Німецька класична філософія і марксизм	10. Німецька класична філософія	2	2
Тема 8. Сучасна філософія	11. Сучасна філософія (частина 1)	2	—
	12. Сучасна філософія (частина 2)	2	—
Тема 9. Українська філософія	13. Українська філософія (частина 1)	2	2
	14. Українська філософія (частина 2)	2	—
Тема 10. Проблеми буття та свідомості	15. Проблеми буття та свідомості	2	—

Тема 11.Гносеологія	16.Гносеологія	2	—
Тема 12. Соціальна філософія	17.Соціальна філософія	2	2
Всього годин:		34	10

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання /повторний курс
Тема 1. Предмет та функції філософії	1. Анотування інформаційних джерел стосовно проблеми виникнення та історичного значення міфу та релігійного світогляду.	2	6
	2. Підготовка до практичного заняття з теми 1.	2	-
Тема 2. Філософія стародавнього Сходу	3. Підготовка реферату та презентації з проблем виникнення конфуціанства та даосизму	2	6
	4. Підготовка до практичного заняття з теми 2.	2	-
Тема 3. Філософія стародавньої Греції	5. Підготовка презентації з проблеми функціонування Мілетської та Піфагорійської шкіл.	4	8
	6. Підготовка до практичного заняття з теми 3.	2	-
Тема 4. Філософія епохи Еллінізму	Написання есе на тему: «Історичні передумови виникнення філософії Еллінізму»	2	6
	Підготовка до практичного заняття з теми 4.	2	-
Тема 5. Філософія середньовіччя	7. Анотування наукових текстів Августина Блаженного, Ансельма Кентерберійського та Фоми Аквінського	4	6

	8. Підготовка до практичного заняття з теми 5.	2	-
Тема 6. Філософія Відродження, Нового часу та Просвітництва	9. Підготовка електронної презентації з проблеми гуманістичної філософії доби Відродження	2	10
	10. Підготовка до практичного заняття з теми 6.	2	-
Тема 7. Німецька класична філософія і марксизм	11. Підготовка реферату та презентації з проблеми французького та німецького просвітництва.	4	6
	12. Підготовка до практичного заняття з теми 7.	2	-
Тема 8. Сучасна філософія	13. Написання есе на тему «Філософія доби постмодерну»	2	8
	14. Підготовка до практичного заняття з теми 8	2	-
Тема 9. Українська філософія	15. Анутовання інформаційних джерел стосовно проблеми історії філософської думки в Україні	2	2
	16. Підготовка до практичного заняття з теми 9	2	—
Тема 10. Проблеми буття та свідомості	17. Написання есе на тему «Проблема свідомості в історії філософії»	2	6
	18. Підготовка до практичного заняття з теми 10	2	—
Тема 11. Гносеологія	19. Здійснення порівняльного аналізу філософських підходів до пізнання світу в різні історичні епохи	4	6
Тема 12. Соціальна філософія	20. Написання есе на тему «Культура та суспільна свідомість»	4	4
Всього годин:		54	78

Очікувані результати навчання з дисципліни: формування уявлення студентів про значення філософського знання у системі сучасної науки; засвоєння філософської спадщини України та її значення у світовій філософії;

розуміння загальних сучасних філософських засад до суспільства, історії, культури, фізичного виховання та спорту.

знанням: засвоїти історію філософської думки; розуміти основні підходи до філософського осмислення буття, пізнання, суспільства, історії та науки; визначати місце та роль філософії в розвитку культури людства, зокрема, фізичної культури.

умінням: застосовувати отриманні знання для розуміння загальних тенденцій розвитку культури, науки, людства; орієнтуватися у питаннях розвитку онтології, гносеології та соціальної філософії; користуватися філософським категоріальним апаратом; розуміти сучасний вітчизняний філософський дискурс; аналізувати важливі проблеми власного життя та становлення як особистості.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент у спортивній діяльності» відповідно до освітньо-професійної програми для першого бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Менеджмент

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН2	Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
ПРН14	Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
ПРН15	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
ПРН16	Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни (для студентів заочної форми

навчання), або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Предмет та функції філософії.	Тестування.	10
2. Філософія стародавнього Сходу	Тестування. Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	8
3. Філософія стародавньої Греції	Реферат та презентації на задану тему та їх обговорення. Есе.	8
4. Філософія середньовіччя	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення. Есе.	6
5. Філософія Відродження, Нового часу та Просвітництва	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	8
6. Німецька класична філософія	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення. Есе.	10
7. Сучасна філософія (частина 1)	Реферат, доповіді та презентації на задану тему.	8
8. Сучасна філософія (частина 2)	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	8

9. Українська філософія (частина 1)	Реферат, доповіді та презентації на задану тему та їх обговорення.	4
10. Українська філософія (частина 2)	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення. Тестування.	4
11. Проблеми буття та свідомості	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	10
12. Гносеологія	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	10
13. Соціальна філософія	Доповідь та презентації на задану тему та їх обговорення.	6
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Бичко І.В. Філософія: Підручник для студ. вищих закладів освіти / І.В. Бичко, І.В. Бойченко, М.І. Бойченко та ін. – 2-ге вид., стер. – К.: Либідь, 2012. – 406 с.
2. [Данильян О. Г.](#) Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х.: Право, 2013. - 431 с.
3. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін. – К.:ПАРАПАН, 2015. – 774 с.
4. Лузан А.О. Вступ до філософії - навчальний посібник / А.О. Лузан Л – К.: " Центр учбової літератури", 2013 - 136 с.
5. Надольний І.Ф. Філософія: Навч. посібник для студ. і аспірантів вищих навч. закладів / За ред. І.Ф. Надольного. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Вікар, 2016. –457 с.
6. Огородник І.В., Огородник В.В. Історія філософської думки в Україні. Курс лекцій: Навч. посіб./ І.В. Огородник, В.В. Огородник. – К.: Вища школа, 2016. –543 с.
7. Петрушенко В.Л. Філософія: Навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти 3-4 рівнів акредитації/ В.Л. Петрушенко. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Львів: Магнолія плюс, 2015. – 506 с.
8. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу : хрестоматія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2022. – 640 с.
9. Ящук Т.І. Філософія історії: Курс лекцій. Навчальний посібник/ Т.І. Ящук. – К.: Либідь, 2014. – 536 с.

Додаткова література:

1. Бітаєв В. Естетичне виховання і гуманізація особи / В. Бітаєв. – К. :ДАКККіМ, 2003. – 232 с.
2. Гельвецій К.А. Про людину, її розумові здібності та її виховання/К.А. Гельвецій.– К.: Основи, 1994. – 416 с.
3. Гегель Г. В.Ф. Основи філософії права, або Природне право і державознавство/Г. В.Ф. Гегель. – К.: Юніверс, 2000. – 336 с.
4. Гомілко О. Метафізика тілесності: концепт тіла у філософському дискурсі. –К.: «Наукова думка», 2001. – 339 с.
5. Декарт Р. Міркування про метод, щоб правильно спрямовувати свій розум і відшукувати істину в науках/Р. Декарт / Пер. з фр. В. Адрушка і С. Гатальської.— К.: Тандем, 2001. – 104 с.
6. Solomon, R. C. (2008). Facing death together: camus'sthe plague. In Art and ethical criticism (pp. 163–183). Oxford.
7. Zaretsky, R. (2013) The Tragic Nostalgia of Albert Camus. Historical Reflections. Réflexions Historiques. In Nostalgia in Modern France: Bright New Ideas about a Melancholy Subject, 39 (3), (pp. 55–69). Berghahn Books.

Електронні ресурси:

1. <http://www.gumer.info/> - електронна бібліотека філософських текстів.
2. <http://krotoy.info> – бібліотека філософських та релігійних текстів.
3. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html> - електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка.
4. <http://platonanet.org.ua/> - електронна бібліотека праць філософів та підручників з філософії.